

Да не е трагично, би било смешно! Пратеникот и бившиот командант - или обратно, кој ќе го знае веќе - Рафис Алити му подвикна деновиве на пратеникот Хасипи дека промените во нашиот уставен систем не паѓаат од небо, ниту се дел на некакви политичко-концепциски расправи, туку дека за нив човек треба да се избори. Кај се чуло и видело да се дојде до поголеми "човекови права" на сопствената заедница со демократска расправа и договор во Собранието!?

Така, ако Турците или било кој друг во државава се дрзне да се повика на Бадинтер или да побара дополнителни механизми во нашава консоцијациона демократија - ДУИ има обврска тоа да го спречи. Тоа произлегува од нивната самоперцепција за единствени автентични и верни толкувачи на Охридскиот или Уставот (според нив, исто му се фаќа). Демек, овие "другиве" барале леб преку погача - ем војна не започнале, ем ниту едно село не окупирале, а ваму сакаат определен број резервирани седишта во Собранието, а да не зборуваме за расипувањето на бинационалната "идила"!

Како докажан "уставотворец" со оружје в рака, Алити потврди уште еднаш дека за некои групи во државава политиката е само продолжение на војната (за човекови права само на својата заедница), со поинакви средства. А да е само Алити или само Али во прашање, ај човек ќе сфати! Но, во хорот на нашиве "конституционалисти" се вбројуваат и низа припадници на албанската интелигенција, кои тврдат дека Уставот од 1991 година бил легитимна причина за војна (casus belli); насилството било нужно, според нив, само затоа што Македонците тврдоглаво одбивале да го сменат државниот систем. Не знам како вам тоа ви звучеше, ама во една неодамнешна колумна Ким Мехмети "убаво" ни објасни дека во 2001 година Албанците не пукале за да повредат некого, не биле против никого, всушност освен против една апстракција која се нарекува политички поредок. Значи, сите оние дечиња кои ги изгубија татковците (и на двете - или поточно трите страни, ако тука ги вброиме и оние за кои денес се залага Хасипи), се само колатерална штета. Всушност, во умовите на творците на новиот уставен и политички систем, тие и не се жртви, бидејќи никој и не се борел против нив, нивните семејства, ниту против нивните татковци! Освен тоа, Ахмети се колне и бара да му веруваме на чесен збор дека воени злосторства не биле сторени (сериозен

Билјана ВАНКОВСКА

“
*Vo vreme na op{ t a
i zmama, ka` uvawet o
na vist i nat a st anuva
revoluci oneren ~i n*
”

Xorx ORVEL

ДЕСТАБИЛИЗАЦИ И ДУШЕГРИЖН

АХМЕТИ И НЕГОВИТЕ ТВОРЦИ НА ПОУБАВА И ПОЕВРОПСКА МАКЕДОНИЈА СЕ ТРУДЕЛЕ ДА УНИШТУВААТ И ДА УБИВААТ ШТО ПОМАЛКУ, ШТО ПОНЕЖНО И ПОХУМАНО - ДОДЕКА ОНИЕ КОИ ИМАЛЕ УСТАВНА ОБВРСКА ДА ЈА БРАНАТ ЗЕМЈАТА И ПОРЕДОКОТ ОД СЕКОЈ КОЈ НАСИЛНО СЕ ОБИДУВА ДА ГО ПРОМЕНИ, БИЛЕ ЗЛОСТОРНИЦИ И ЗАТОА МЕСТОТО ИМ Е ВО ХАГ!

ли е човекот кога верува дека некој ќе падне на таа финта за неговата чесност и принципиелност!). Така, излегува дека тој и неговите творци на поубава и поевропска Македонија се труделе да уништуваат и да убиваат што помалку, што понежно и похумано - додека оние кои имале уставна обврска да ја бранат земјата и поредокот од секој кој насилно

случаи кои се бројат на прстите на едната рака!!

Ако успеавме да ја преживеаме фарсата на 2001 година, потоа секојдневно да се носиме со закани за (нов) хаос од господинот Верушевски сениор, сите корупциски мега-скандала на нашиве влади, а конечно и почетокот на судскиот процес против Бошкоски и Тарчуловски

2001 година. Во ситуација кога сите "се прават Тошо", кога никој од државата или од директните учесници не ја презема заедничката одговорност да каже што тоа навистина се случи во 2001 година, една невладинска организација се обиде да го направи првиот чекор кон објаснување на таа историја на нашите деца низ историските читанки. И се крена бран на критика: научна, историографска, политичка! Демек, како на децата ќе им објаснуваме нешто за што немаме уште ниту целосна фактичка вистина, што е толку комплексно, за кое немаме отворени историски архиви и сл.? Дебатата си го направи своето, без оглед што многумина останаа незадоволни: се создаде барем простор за расправа, наместо досегашната ноева тактика. Добро е и што медиумите конечно покрија еден проект од невладиниот сектор (инаку, чуму ти е проект ако остане незабележан и нема ефект од него на пошироката јавност). Сепак, тоа е само почетокот на она што мора да се изоди, без оглед што за тоа мисли Меѓународната кризна група...

Мораме да си ја одработиме домашната задача, која има само еден единствен наслов "Никогаш повеќе". А тоа не се одработува со забожотување на вистината, со двојни аршини, со затворање на очите пред фактите, со давање ордени за храброст на сирачињата на бранителите, ниту со замрзнување на судските случаи во Хаг. Сакале ние или не, Хашкото обвинителство веќе си постави една дефиниција за 2001 година, заради потребите на судската постапка, но и мега-амбициите на Карла дел Понте да биде запомнета како жена која во меѓународните архиви оставила записи за она што се случуваше на подрачјето на поранешна Југославија. Ние имаме друга насушна потреба: да ја погледнеме вистината в очи, дури и кога таа е неповолна и грда.

Додека историчарите, политичарите и другите анализираат и отвораат архиви, нашите деца растат со полуистини и со искривен вредносен кодекс во кој насилството се слави затоа што довело до "поправеден" политички поредок. Во тој нов поредок, сè е наопаку: кога зборувате против етнички граници, кога сте за либерална демократија и за еднаквост - ве етикетаат како националист и радикал! Кога велите дека пост-Охридска Македонија е земја која повторно транзитира од сонот за граѓанско општество кон јавето на поделени општества - вие сте против охридскиот Рамковен договор и целата меѓународна заедница. А кога докажувате дека овој политички систем е нефункционален хибрид затоа што не ги исполнува ниту претпоставките за либерална ниту, пак, на консочијална демократија - ќе ви кажат дека не сте ја сфатиле суптилноста на овој уникатен меѓународен уставен инженеринг. А уште и ако сте подготвени да ја изговорите простата вистина дека војната и насилството се зло - тогаш веќе ви нема спас...

- како тоа ќе нè дестабилизира евентуалното поведување судски постапки против поранешните припадници на ОНА? Логично е човек да се праша дали тоа може да го наведе Ахмети да проговори за уште некои претговори и џентлменска "беса", кои си ги разменил со оние со кои се договарал во 2001 година? Или, можеби таа дестабилизација значи дека Ахмети може сериозно да се налути и да се напишмани, па да престане да се занимава со политика. Може човекот ќе реши да ѝ се врати на онаа стара теза на Клаузевиц дека војната не е ништо друго туку политика водена со други средства? Ако Македонија било како (освен преку скандинавски избори) може да докаже дека е зрела демократија, тоа е преку соочување со одговорноста за воени злосторства без оглед на тоа кој е сторителот. Џентлменските договори на Ахмети и еди-кој-си мистер не се потрајни и надредени над правилото на меѓународното право: воените злосторства не застаруваат и во цивилизираниот свет оние за кои се претпоставува дека сториле злосторства се изведуваат пред судовите. Бесата на Ахмети не вреди ниту пет пари, а во очите на своите граѓани власта ќе го потврди статусот на држава кандидат за ЕУ во моментот кога ќе престане да флертува со коалиционите партнери и изборните резултати. А Вајт веќе навистина треба да престане да нè брани - нè упропаста човекот со своите двосмислени оценки за тоа колку сме напреднале во стабилизацијата.

А ние, сакале или не, не можеме да побегнеме од сопственото минато - особено, ова најновото. Прашање е како ќе го премостиме, како траумите и болката ќе ги надминеме... Деновиве во јавноста голем прав крена еден проект на македонскиот Хелсиншки комитет, а во врска со разбирањето на блиската историја од

се обидува да го промени, биле злосторници и затоа местото им е во Хаг!

Во светлина на (владината) Еуфорија по повод добивањето на кандидатскиот статус, човек се прашува: Што ли ќе беше со нас ако не ја доживеевме 2001 година? Како ли ќе го заслужевме епитетот на успешна приказна? Врз основа на кои исполнети критериуми (и скриени стравови) ќе ни го доделеа кандидатскиот статус? Кој ќе знае, можеби Ахмети бил само дел на една смислена национална стратегија за побрз влез на Македонија во ЕУ?!

И врвот на апсурдот го дополнува најновата препорака на Меѓународната кризна група (секогаш при спомнување на нивното име на памет ни доаѓа онаа позната шега "жити мајка, бате, не ме брани веќе!"). Тие сугерираат дека не би било добро да се вратат и да се процесуираат четирите случаи за воени злосторства од Хаг, зашто тоа ќе ја "дестабилизирало" експерименталната лабораторија наречена success story (успешна приказна), пардон - пост-Охридска Македонија! Се прашувам од што ли тоа нè заштитува господинот Николас Вајт, кога дури и едни судски системи на една Србија или на една Босна се зафатија со судења за воени злосторства? Овие земји не само што минаа низ невидени воени злосторства, судските системи им се во фаза на консолидирање, а да не зборуваме дека уште немаат потпишано ниту договори за стабилизација и асоцијација со ЕУ. А ние, новопечената кандидатка за влез во ЕУ, демек не сме кадарни да спроведеме судска постапка за